

KORTE INLEIDING BESLUIT BODEMKWALITEIT

Sinds 1 juli 2008 is het Besluit bodemkwaliteit van kracht. In onderstaand overzicht zijn de diverse kwaliteiten i.r.t. de toets weergegeven.

Bouwstof, Vormgegeven (V-bouwstof) en niet-vormgegeven (NVG-bouwstof)			
Besluit bodemkwaliteit	toepasbare V-bouwstof	niet toepasbaar	
Besluit bodemkwaliteit	toepasbare NVG- bouwstof	IBC-NVG-bouwstof	niet toepasbaar
	Samenstellingswaarden bouwstoffen en emissiewaarden bouwstoffen		Samenstellingswaarden bouwstoffen en emissiewaarden IBC-bouwstoffen

Grond droog				
Besluit bodemkwaliteit	AW2000 grond	wonen grond	industrie grond	niet toepasbaar
	AW2000 waarden	maximale waarden wonen	maximale waarden industrie	interventiewaarden
De mogelijkheden van grond in een natte toepassing wordt hier verder niet uitgewerkt.				

GBT				
Kern Grootschalige bodemtoepassing (GBT)				
Besluit bodemkwaliteit	AW2000 grond	wonen grond	industrie grond	niet toepasbaar
> 5000 m ³ ; > 2 m dik	AW2000 waarden	maximale waarden wonen	maximale waarden industrie	interventiewaarden maximale waarden industrie en maximale emissietoets waarden en evt. maximale emissie waarden
Leeflaag GBT: generiek beleid				

Opm: voor de **vetomrande** materialen geldt een meldingsplicht bij de toepassing hiervan.

- Voor toepassingen met een bouwstof geldt een verwijderingplicht zodra het werk niet meer als een functionele toepassing kan worden gezien (Bbk, art. 33).
- Alle toepassingen van grond onder het Bbk worden bodem, de verwijderingplicht is op grond dan ook niet (meer) van toepassing.
- De genoemde AW2000 waarden en de maximale waarden voor wonen, industrie en emissie zijn opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit.

BOUWSTOFFEN

Melden bouwstoffen

Voor wat betreft het toepassen van bouwstoffen, zowel niet-vormgegeven (granulaire) bouwstoffen als vormgegeven (monolithische) bouwstoffen dienen enkel gemeld te worden:

- hergebruik van bouwstoffen onder dezelfde condities door dezelfde eigenaar op een andere plek (bijvoorbeeld puingranulaat als fundering van project A hergebruiken als puingranulaatfundering bij project B);
- toepassingen met IBC-bouwstoffen¹.

Wat is bouwstof?

Een bouwstof is een materiaal waarin de totaalgehalten aan silicium, calcium of aluminium tezamen meer dan 10 gewichtsprocent van dat materiaal bedragen, uitgezonderd vlakglas, metallisch aluminium, grond of baggerspecie, dat is bestemd om te worden toegepast (Bbk, art. 1).

Hierbij wordt reeds opgemerkt dat de vaak onder wegen voorkomende stoll-fundering onder de nieuwe definitie van grond valt en niet meer als bouwstof aangemerkt kan worden!

Hoef ik verder niks te doen?

Het niet hoeven melden van bouwstoffen houdt niet in dat er verder niets hoeft te gebeuren. De toegepaste bouwstoffen moeten wel voldoen aan de eisen die hiervoor gesteld zijn in het Besluit- en de Regeling bodemkwaliteit (m.n. Hoofdstuk 3). Kwaliteitsgegevens moeten bijvoorbeeld minstens 5 jaar bewaard blijven en op verzoek aan handhavende instanties getoond kunnen worden (Bbk, art. 28-3 en 32). Het is verboden om een bouwstof voorhanden te hebben zonder dat de kwaliteit daarvan bepaald is. Ook moet bij de levering van een bouwstof altijd een afleveringsbon aanwezig zijn!

GROND

Melden grond

Met betrekking tot de toepassing van grond moet **elke toepassing**, dus **ook schone grond en ook cunet- of ophoogzand** e.d., bij het meldpunt Bodemkwaliteit van AgentschapNL gemeld worden behalve:

- toepassing van minder dan 50 m³ schone grond (AW2000 grond, dus de kwaliteit moet bekend zijn [b.v. uit een NL-BSB certificaat van een groeve, AP04-keuring of een bodemkwaliteitskaart]);
- toepassing door particulieren (dus met eigen middelen - zodra een vervoerder of aannemer wordt ingezet is het geen particuliere toepassing meer);
- verplaatsing van grond binnen één landbouwbedrijf onder de randvoorwaarde dat de grond afkomstig is van een perceel waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel waar de grond wordt toegepast;
- tijdelijke uitname van grond (bijvoorbeeld t.b.v. het leggen van een leiding).

Het melden dient bij voorkeur via het internet maar mag ook nog steeds schriftelijk aan het Meldpunt bodemkwaliteit plaats vinden. De melding moet ten minste vijf werkdagen voor aanvang van de toepassing gedaan worden. Bij een melding van een toepassing met niet-schone grond dient de milieuhygiënische verklaring (MHV – meestal het ‘AP04-rapport’) bij de melding gevoegd te worden. Opmerking: Bij meldingen van toepassingen schone grond (meer dan 50 m³) zal, ondanks dat deze niet bij de melding gevoegd hoeft te worden, door Handhaving altijd de MHV bij de melder opgevraagd worden.

<https://meldpuntbodemkwaliteit.nl/Voorportaal.aspx>

De melding wordt door AgentschapNL doorgestuurd naar het bevoegde gezag. Voor de gemeente Sittard-Geleen (Bodemkwaliteit@Sittard-Geleen.nl). wordt de melding gelijk doorgestuurd naar de Regionale UitvoeringsDienst Zuid-Limburg (RUD ZL). De RUD-ZL handelt de beoordeling van de melding af en voert het toezicht uit voor gemeente Sittard-Geleen.

¹ Isoleren, Beheersen, Controleren (nazorg)

Ook voor de toepassing van grond geldt dat de gegevens van de toegepaste partij grond en de toepassingslocatie tenminste 5 jaar bewaard moeten worden (Bbk, art. 42-11). Deze gegevens dienen op verzoek aan een handhavende instantie te worden overlegd.

Toepassingen grond

De mogelijke toepassingen onder het Bbk zijn opgenomen in artikel 35 van het besluit.

Tekst uit artikel 35	voorbeeld
a. toepassing van grond of baggerspecie in bouw- en weg constructies, waaronder mede worden begrepen wegen, spoorwegen en geluidswallen;	wegconstructie
b. toepassing van grond of baggerspecie op of in de bodem, met uitzondering van de bodem onder oppervlaktewater, in ophogingen van industrieterreinen, woningbouwlocaties en landbouw- en natuurgronden, met het oog op het verbeteren van de bodemgesteldheid;	ophoging van de grond
c. toepassing van grond of baggerspecie voor het afdekken van een locatie die wordt gesaneerd als bedoeld in hoofdstuk IV, paragraaf 3 van de Wet bodembescherming, als afdeklaag voor een stortplaats als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid respectievelijk derde lid, van de Wet milieubeheer, of als afdeklaag voor een voormalige stortplaats met het oog op het voorkomen van nadelige gevolgen voor de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant of dier heeft als gevolg van contact met het onderliggende materiaal;	afdeklaag/leeflaag sanering
d. toepassing van grond of baggerspecie in ophogingen in waterbouwkundige constructies en voor het verondiepen en dempen van oppervlaktewater met het oog op de hoogwaterbescherming, de doelstellingen van artikel 4 van de Kaderrichtlijn water, de bevordering van de natuurwaarden en de vlotte en veilige afwikkeling van de scheepvaart;	dempen sloot
e. toepassing van grond of baggerspecie in aanvullingen, waaronder mede wordt verstaan de herinrichting en stabilisering van voormalige winplaatsen voor delfstoffen, of met het oog op onderhoud en herstel van de toepassingen, bedoeld in onderdeel a tot en met d;	aanvulling met grond
f. verspreiding van baggerspecie uit een watergang over de aan de watergang grenzende percelen, met het oog op het herstellen of verbeteren van de aan de watergang grenzende percelen;	bagger verspreiden op de bodem
g. verspreiding van baggerspecie in oppervlaktewater, met het oog op de duurzame vervulling van de ecologische en morfologische functies van het sediment, behoudens op of in uiterwaarden, gorzen, slikken, stranden en platen, met uitzondering van de daarbinnen gelegen aangrenzende percelen van watergangen met het oog op het herstellen of verbeteren van die percelen;	bagger verspreiden in het water
h. tijdelijke opslag van grond of baggerspecie, bestemd voor de toepassingen, bedoeld in onderdeel a tot en met e gedurende maximaal drie jaar op of in de bodem, met uitzondering van de bodem onder oppervlaktewater, of gedurende maximaal tien jaar in oppervlaktewater;	tijdelijke opslag
i. tijdelijke opslag van baggerspecie, bestemd voor één van de toepassingen, bedoeld in onderdeel a tot en met f, gedurende maximaal drie jaar op percelen gelegen naast de watergang waaruit de baggerspecie afkomstig is.	tijdelijke opslag

Wat is grond?

Grond is, zoals de definitie in het besluit Bodemkwaliteit (Bbk, art. 1) aangeeft, de in Limburg bekende leem, maar ook zand, klei en stoll of berggrind om een paar voorbeelden te noemen. Grond mag volgens het Bbk niet meer dan 20% bodemvreemde bijmengingen bevatten (Bbk, art. 34.2). NB: grind is dus geen bodemvreemde bijmenging.

Bbk, art. 1 - Grond: vast materiaal dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter, niet zijnde baggerspecie;
Bbk, art. 1 - Baggerspecie: materiaal dat is vrijgekomen uit de bodem via het oppervlaktewater of de voor dat water bestemde ruimte en dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter;

Bbk, art. 34.2 - Voor de toepassing van dit besluit wordt onder grond of baggerspecie mede verstaan, grond of baggerspecie die is vermengd met ten hoogste 20 gewichtsprocenten bodemvreemd materiaal.

Bevat grond meer dan de genoemde 20% bodemvreemde bijmengingen dan mag deze niet toegepast worden. De grond kan dan gereinigd of bewerkt worden zodanig dat er 2 of meer stromen ontstaan: grond met minder dan 20% bijmenging, bouwstof en overig afval.

Opgemerkt wordt dat in het besluit het uitzeven van bodemvreemde bestanddelen² niet als een bewerking wordt gezien.

Welke grond mag ik toepassen?

Uitsluitend grond die voorzien is van een erkende kwaliteitsverklaring. Deze verklaring wordt gebaseerd op chemisch-analytisch onderzoek van een partij grond of op een bodemkwaliteitskaart.

Een partij grond

In veel gevallen zal ten behoeve van de toepassingen uit artikel 35 een partij grond voorzien van een milieuhygiënische verklaring worden ingezet.

Het is onder het Bbk mogelijk om gebruik te blijven maken van deze MHV indien de toepassing van de partij in delen plaats vindt. Onder het Bbk wordt dit het 'splitsen van de partij' genoemd. Wordt hiervan gebruik gemaakt dan moet rekening gehouden worden met de eisen van artikel 4.3.1 van de regeling. Er moet een administratie bijgehouden worden waarin:

- de relatie is opgenomen tussen de deelpartij en de oorspronkelijke partij,
- de persoon of instelling die de splitsing uitvoert en
- de datum waarop de splitsing is uitgevoerd.

Dit is bijvoorbeeld van toepassing als een partij zand of teelaarde op meerdere plekken in de gemeente wordt toegepast!

De toepassing van een partij grond moet ten minste 5 werkdagen voor aanvang gemeld worden bij het Meldpunt bodemkwaliteit.

<https://meldpuntbodemkwaliteit.nl/Voorportaal.aspx>

Samenvoegen van partijen grond (Rbk, art. 4.3.2)

Hier wordt nog gewezen op de regels voor het samenvoegen van partijen grond. Dit mag uitsluitend plaats vinden door een BRL9335 (of BRL7500) erkende instantie. De gemeente zelf is niet BRL9335 erkend en mag derhalve dus geen partijen grond uit bijvoorbeeld kleine werken samenvoegen. Hiervoor heeft de gemeente een contract met een wél BRL9335 erkende grondbank. Deze voegt samen en keurt de samengevoegde partij vervolgens uit (AP04).

De regels voor samenvoegen van partijen grond zijn in het kort:

- je mag alleen partijen grond en baggerspecie samenvoegen als je hiervoor erkend bent;
- je mag alleen partijen van dezelfde kwaliteit samenvoegen;
- je moet hiervoor een BRL 9335 (of BRL 7500) certificaat hebben en erkend zijn (zie voor erkende instellingen het zoekmenu op de website van Bodem+:
<http://www.agentschapnl.nl/onderwerp/zoeken-naar-erkende-instellingen>);
- tot 25 m³ mag je zonder erkenning samenvoegen

In de Regeling bodemkwaliteit is vastgelegd dat het bij elkaar brengen van partijen grond of baggerspecie met verschillende herkomst pas als samenvoegen wordt beschouwd indien de omvang van de opgebulkte partij groter is dan 25 m³. Deze hoeveelheid is gebaseerd op de omvang van een grote container of vrachtwagen. Zo kunnen bijvoorbeeld gemeentewerven kleine hoeveelheden grond van particulieren zonder erkenning innemen³. Voor het bij elkaar brengen van verschillende partijen grond en/of baggerspecie tot een hoeveelheid van meer dan 25 m³ is een erkenning vereist.

De bodemkwaliteitskaart (BKK)

De gemeente Sittard-Geleen heeft besloten om onder het Bbk gebruik te maken van het generieke beleid voor toepassing van grond. Hiervoor heeft de gemeente een Nota bodembeheer en een

² niet met het oog op het verbeteren van de milieu kwaliteit

³ Voor afvoer van deze kleine hoeveelheden heeft de gemeente een contract met een grondbank (grond inname bedrijf) dat wel gecertificeerd is voor BRL9335-1.

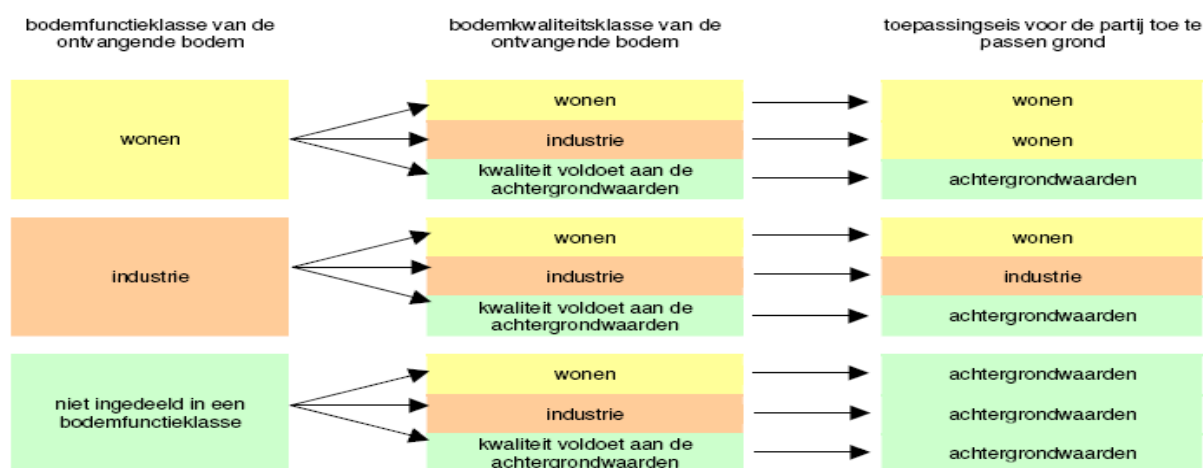
Bodemkwaliteitskaart gemaakt. Een belangrijk onderdeel hiervan vormen de bodemfunctieklassenkaart (Bfk) en de bodemkwaliteitsklassenkaart (Bkwk).

In de bodemfunctieklassenkaart is het grondgebied van de gemeente naar aanleiding van overwegingen gebaseerd op de ruimtelijke ordening opgedeeld in zones met de functie 'wonen' en de functie 'industrie'. Wat overblijft heeft automatisch de functie agrarisch/natuur gekregen. (Op enkele plekken is de gemeente geen bevoegd gezag (b.v. het Chemelot-terrein waar de provincie Limburg bevoegd gezag is; en de oppervlaktewateren waar RWS bevoegd gezag is). Deze gebieden zijn uitgesloten van de kaart. Ook bij verdachte locaties⁴ is de bodemkwaliteitskaart niet bruikbaar als bewijsmiddel.)

Op basis van overweging gebaseerd op o.m. historisch gebruik en verwachte kwaliteit is het grondgebied van de gemeente opgedeeld in zones met gelijke bodemkwaliteit. De verticale begrenzing van de zones van de bodemkwaliteit is bepaald in de lagen 0,0-0,5 m-mv en 0,5-3,5 m-mv. De gemeente Sittard-Geleen is een relatief 'schone' gemeente. Op de kwaliteitskaart van de bovengrond komen alleen de zones met de kwaliteiten AW2000 en wonen voor. Op die van de ondergrond alleen die met de kwaliteit AW2000.

Op de plek van de toepassing van de grond geldt de strengste van de twee kaarten als de toepassingseis.

Bepaling van de toepassingseis in het generieke kader

De toepassing dient ten minste vijf werkdagen voor aanvang gemeld te worden bij het Meldpunt bodemkwaliteit.

<https://meldpuntbodemkwaliteit.nl/Voorportaal.aspx>

PFAS

PFAS verbindingen zijn de per- en poly-fluoralkyl substanties. Deze komen in geringe mate diffuus in de bodem van Sittard-Geleen voor.

In verband met het diffuus aantreffen van PFAS verbindingen in de bodem van Nederland is door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in december 2021 de actualisatie van het Handelingskader PFAS gepubliceerd. Zoals bekend moet elke partijkeuring al sinds het verschijnen van het tijdelijk handelingskader PFAS aangevuld worden met onderzoek op gehalte aan PFAS.

⁴ Locaties waar bijvoorbeeld een puntbron of verontreinigingsspot aanwezig is of kan zijn. Verontreinigde locaties vallen onder de Wet Bodembescherming (Wbb) en worden middels een saneringsplan of BUS melding afgehandeld.

De gemeente Sittard-Geleen is aan de hand van beschikbare gegevens uit bodemonderzoeken, mede verkregen uit onderzoek dat de provincie Limburg heeft uitgevoerd⁵, nagegaan of PFAS in verhoogde gehalten in de gemeente Sittard-Geleen voorkomt. Uit het onderzoek van de Provincie blijkt dat op onverdachte locaties PFAS niet in verhoogde gehalten ten opzichte van de achtergrondwaarden voorkomt.

Voor grondwaterbeschermingsgebieden⁶ zijn er strengere normen voor PFAS (zie bijlage). In de gemeente Sittard-Geleen komen echter geen grondwaterbeschermingsgebieden voor.

⁵ Bodemonderzoek PFAS en GenX provincie Limburg, Geonius MA190015.021.R01.V1.0 d.d. 20 mei 2020

⁶ Hieronder valt zowel het freatische als het niet-freatische beschermingsgebied.

Grondverzet op basis van de BKK

Op basis van de BKK is grondverzet binnen de gemeente Sittard-Geleen mogelijk. Je mag op basis van de kwaliteit van de laag en de zone de vrijkomende partij grond dan toepassen op plekken waar dit conform de bovenstaande generieke toepassingseis mag. De mogelijkheden zijn grafisch weergegeven in de in de Bodemkwaliteitskaart opgenomen Grondstromenmatrix.

Ook de toepassing conform het Nota bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart wordt tenminste vijf werkdagen voor aanvang bij het Meldpunt bodemkwaliteit gemeld.

Grondstromenmatrix, Toepassingsmogelijkheden vrijkomende grond

		VAN..... (vrijkomende grond) ¹									
		Wonen		Landbouw/natuur		Landbouw/natuur		Landbouw/natuur		Landbouw/natuur	
NAAR (ontvangende bodem) ²	Deelgebied	1. Wonen oud		2. Wonen nieuw		3. Industrie		4. Buitengebied		Uitgezonderd	
		BG	OG	BG	OG	BG	OG	BG	OG	BG	OG
Eis											
Wonen	1. Wonen oud	BG									
Landbouw/natuur		OG									
Landbouw/natuur	2. Wonen nieuw	BG									
Landbouw/natuur		OG									
Landbouw/natuur	3. Industrie	BG									
Landbouw/natuur		OG									
Landbouw/natuur	4. Buitengebied	BG									
Landbouw/natuur		OG									
Onbekend	Uitgezonderd	BG									
Onbekend		OG									

Toepassing is toegestaan. Vooronderzoek volstaat (**mits geen verdachte locatie of puntbronnen aanwezig**)

Toepassing is niet toegestaan. Alleen toepassing mogelijk als met bodemonderzoek of partijkeuring op de vrijkomende grond blijkt dat de vrijkomende grond een gelijke of betere kwaliteit heeft dan de ontvangende bodem

Landbouw/natuur
Wonen
Industrie
BG
OG

Kwaliteitsklasse landbouw/natuur
Kwaliteitsklasse wonen
Kwaliteitsklasse industrie
Bovengrond (0,0-0,5 m -mv)
Ondergrond (0,5-3,0 m -mv)

Opm. 1: Bij aanvoer van grond van buiten de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Sittard-Geleen is een milieuhygiënische verklaring conform Regeling bodemkwaliteit noodzakelijk. Deze bestaat uit een: partijkeuring (AP04), productcertificaat of fabrikant-eigenverklaring

Opm. 2: Of toepassing is toegestaan is niet alleen afhankelijk van de kwaliteit maar ook van de functie die is toegekend (zie functieklassenkaart in bijlage 4 BKK). De meest strenge van de 2 (kwaliteitseis en functieklasse = dubbele toets) geldt.

<https://meldpuntbodemkwaliteit.nl/Voorportaal.aspx>

De eisen voor een Grootschalige bodemtoepassing (GBT)

De toepassing van grond in grondwallen vanaf een bepaalde grootte kan plaats vinden conform de eisen van een Grootschalige bodemtoepassing (GBT). Deze eisen zijn iets soepeler dan een 'gewone' grondtoepassing (Bbk, art. 63). Een GBT is minimaal 5000 m³ groot en is minimaal 2 m dik.

Een grootschalige bodemtoepassing bestaat uit een kern en hier overheen een leeflaag. De leeflaag is minimaal 0,5 meter dik. De toepassingseis voor de leeflaag is de generieke toepassingseis (dus conform het Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart) die bij de bodem hoort die rond de GBT aanwezig is.

In de kern van de GBT kan grond worden toegepast met ten hoogste de kwaliteit 'industrie grond' en die tegelijkertijd voldoet aan de maximale emissietoetswaarden.

Opmerking: voor ophoging van industrieterreinen of woningbouwlocaties kan niet gekozen worden voor het toetsingskader voor grootschalige bodemtoepassingen⁷. Het is alleen bedoeld voor o.m. (geluid)wallen, bouw- en wegconstructies, afdekken van saneringslocaties, verondiepen en dempen van oppervlaktewater en voormalige delfstofwinplaatsen.

Een grondtoepassing op een GBT wordt ook weer ten minste vijf werkdagen voor aanvang gemeld bij het Meldpunt bodemkwaliteit.

<https://meldpuntbodemkwaliteit.nl/Voorportaal.aspx>

De eisen bij het tijdelijk opslaan van grond

Vorm van tijdelijke opslag	Voorwaarden van het Bbk		
	Maximale duur van de opslag	kwaliteitseisen	meldingsplicht
Kortdurende opslag	6 maanden	-	Ja
Tijdelijke opslag op landbodem	3 jaar	Kwaliteit moet voldoen aan de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem	Ja, met voorziene duur van opslag en eindbestemming
Tijdelijke opslag in oppervlaktewater	10 jaar	Kwaliteit moet voldoen aan de kwaliteitsklasse van de ontvangende waterbodem	Ja, met voorziene duur van opslag en eindbestemming
Weilanddepot: opslag van baggerspecie over aangrenzend perceel	3 jaar	Alleen baggerspecie die voldoet aan de normen voor verspreiding over aangrenzende percelen	Ja, met voorziene duur van opslag en eindbestemming
Opslag bij tijdelijke uitname	Looptijd van de werkzaamheden	-	Nee

De tijdelijke uitname van grond is geregeld in artikel 36.3 van het besluit. De tijdelijke uitname van bouwstoffen in artikel 27. Deze tijdelijke uitname is in het besluit opgenomen om bijvoorbeeld materiaal dat bij het leggen van een leiding tijdelijk uitgenomen moet worden, mogelijk te maken zonder te moeten voldoen aan onderzoeks- en meldplicht. Van belang bij beide is dat het materiaal enkel tijdelijk kan worden uitgenomen indien het niet is bewerkt en weer op ongeveer dezelfde plek en onder dezelfde milieuhygiënische condities weer wordt terug geplaatst⁸. Dit houdt in dat als er verschil is in milieu hygiënische kwaliteit of textuur tussen de bovenlaag en de onderlaag de bovenlaag weer in de bovenlaag en de onderlaag weer in de onderlaag moet worden aangebracht. Mengen is verboden.

Meldingen voor tijdelijke opslag worden ook ten minste vijf werkdagen voor aanvang gedaan bij het Meldpunt bodemkwaliteit. Soms moeten in totaal drie meldingen gedaan worden:

- ten eerste een melding voor tijdelijke opslag als men denkt dat deze korter dan zes maanden duurt;
- een tweede melding als blijkt dat de opslag langer dan zes maanden maar korter dan 3 jaar duurt, en
- de uiteindelijke toepassing van de tijdelijk opgeslagen grond op de eindbestemming.

⁷ NB: voor het ophogen van industrieterreinen of woningbouwlocaties is het ook verboden een niet-vormgegeven bouwstof te gebruiken (Bbk, art. 1).

⁸ Een uitgebreide verhandeling over tijdelijke opslag en tijdelijke uitname is te vinden in het RWS rapport "Tijdelijke opslag en tijdelijke uitname Bbk" [rapport](#) 9T4259 Royal Haskoning d.d. 9 juli 2009.

<https://meldpuntbodempkwaliteit.nl/Voorportaal.aspx>

MILIEUHYGIËNISCHE KWALITEITSVERKLARING

Voor de milieuhygiënische kwaliteit van partijen bouwstoffen, grond en baggerspecie zijn een aantal wettelijke bewijsmiddelen mogelijk. De meest voorkomende zijn wel het zgn. 'AP04-rapport' en de NL-BSB of KOMO productcertificaten.

	Partijkeuring (AP04) ^[1]	Erkende kwaliteitsverklaring ^[1]	Fabrikant eigen verklaring (FEV)	Bodem onderzoek (NEN5740)	Bodem kwaliteitskaart
Bouwstoffen	✓	✓	✓	✘	✘ ^[4]
Grond en baggerspecie	✓	✓ ^[2]	✓	✓ ^[3]	✓

[1]: de bemonstering(en) en de analyse(s) die voorafgaan aan het opstellen van de milieuhygiënische kwaliteitsverklaring mag uitsluitend plaats vinden door een door de minister erkende instelling.

[2]: bij meldingen AW2000 grond met NL-BSB certificaat kunnen zowel het certificaat als de transport begeleidingsbonnen / afleverbonnen door de handhavende instantie opgevraagd worden.

[3]: de niet-AP04 partijkeuring strategieën uit de NEN5740 zijn uitsluitend geschikt voor het bepalen van de bodempkwaliteit ter plekke van een toepassing zoals genoemd in Bbk, art. 58.1 of ten behoeve van het maken van een bodempkwaliteitskaart.

[4]: bij een toepassing op basis van de BKK dient bij de melding altijd een historisch onderzoek conform NEN5725 toegevoegd te worden.

Hiërarchie van bewijsmiddelen

Als er van een toe te passen partij grond een bewijsmiddel conform de bodempkwaliteitskaart voorhanden zou zijn en een bewijsmiddel bestaande uit een AP04 partijkeuringsbewijs conform protocol 1001 of een erkende kwaliteitsverklaring dan geldt de partijkeuring of erkende kwaliteitsverklaring als bewijsmiddel. De partijkeuring of erkende kwaliteitsverklaring is een zogenoemd 'hoger bewijsmiddel'. Deze prevaleren boven de BKK.

Je kan dus altijd kiezen voor een partijkeuring ook al is er een bodempkwaliteitskaart voor handen. Bij deze keuze kan ook meespelen dat een bodempkwaliteitskaart enkel als bewijsmiddel geldt voor het beschreven grondgebied (meestal alleen de eigen gemeente).

Een door de minister erkende instelling

Alle door de minister erkende instellingen, zij het onder meer een bodemadviesbureau, een laboratorium, een groeve, een BRL9335 gecertificeerde grondbank of een betonproducent zijn opgenomen op een website van Rijkswaterstaat. Voordat je in zee gaat met dergelijke intermediairs kun je op deze site nagaan of zij erkend zijn. Wordt bij de toetsing van een melding vastgesteld dat het een niet-erkende instelling betreft dan mag de gemeente deze (melding van) toepassing niet in behandeling nemen c.q. wordt deze (melding van) toepassing afgekeurd!

<https://loket.rijkswaterstaat.nl/zoeken/publicatie/erkenningen-zoeken>

Het toetsen van verklaringen en toepassingen

Voor hulp bij het toetsen van verklaringen, erkenningen of toepassingen kunt u contact opnemen met ofwel dhr. J. Bruls van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling ofwel dhr. L. Martens van RUD-ZL.

De toepasser

In het besluit wordt zowel de toepasser/aannemer en de opdrachtgever als de eigenaar en de beheerder van de bodem als toepasser aangemerkt. Conform art. 42.1 van het besluit heeft diegene die voornemens is grond toe te passen de meldingsplicht. Het is in deze daarom aan te raden om reeds in het bestekstadium van een project op te nemen dat uitsluitend bouwstoffen en grond met een

erkende kwaliteitsverklaring conform het Bbk ingezet kunnen worden en dat de aannemer/toepasser de nodige meldingen voor de toepassing hiervan doet.

Ook wie verantwoordelijk is voor het bijhouden van de administratie indien tijdens de uitvoering van een project gebruik gemaakt wordt van het splitsen van een partij kan dan het beste reeds in de bestekfase worden vastgelegd.

De handhaver/toezichthouder

Het bevoegde gezag voor de toepassing in de gemeente Sittard-Geleen is de gemeente Sittard-Geleen zelf. (Op een enkele plek is dit de provincie Limburg, bijvoorbeeld omdat zij vanuit de Wabo reeds bevoegd gezag is op een bedrijfslocatie, of ook soms RWS).

De RUD-ZL controleert elke melding en MHV administratief en gaat ook in het veld kijken of de toepassing aan de wettelijke eisen voldoet. Als alles aan de regels voldoet zal de toezichthouder geen verdere actie ondernemen.

Soms worden echter dingen vast gesteld die niet aan de regels voldoen. Allereerst wordt dan gekeken of de aangetroffen non-conformiteiten in overleg opgelost kunnen worden. Hierbij wordt al aangegeven dat het in voorkomende gevallen aan te raden is vroegtijdig in overleg te treden met de toezichthouder opdat knelpunten in de toekomst voorkomen kunnen worden. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot de heer L. Martens. Lukt het niet de afwijkingen in overleg op te lossen dan zal uiteindelijk bestuursrechtelijk opgetreden worden.

In bepaalde gevallen waarbij aanzienlijke of zwaarwegende afwijkingen worden vast gesteld zal door Handhaving naast de bestuursrechtelijke aanpak ook een Bodemsignaal afgegeven worden naar de Inspectie Leefomgeving en Transport ([Melding bodemsignaal | MijnLT \(ilent.nl\)](#)).

Overigens kan ook een toepasser hier een signaal afgeven over het mogelijk overtreden van een wettelijk voorschrift over grond, bagger en/of bouwstoffen. Dit kan zijn het gebruiken van verdachte grond, het niet laten keuren van ondergrondse installaties of het onjuist handelen van een zogenoemde bodemintermediair. Bodemintermediairs zijn bijvoorbeeld monsternemers, laboratoria, adviesbureaus, grondbanken en aannemers actief op het gebied van toepassing bouwstoffen of bodembeheer en grondverzet.

Ook is in het kader van flankerend beleid de inzet van het Regionale Milieu Team (RMT) van politie mogelijk ([Wat is de politiemilieutaak? | politie.nl](#)). Dit betreft dan wel strafrechtelijke handhaving.

Ten slotte

Bij alle toepassingen van grond, bagger en bouwstoffen geeft het Bbk aan dat er te allen tijde sprake moet zijn van een functionele en nuttige toepassing waarin niet meer wordt toegepast dan noodzakelijk voor die toepassing (Bbk, art 5.).

Zodra hier niet sprake van is gelden de regels van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen en is het stortregime van de Wet milieubeheer van toepassing.

Ook blijven ten allen tijde de zorgplichtartikels van de Wet milieubeheer (Wm, art. 10.2), de Wet bodembescherming (Wbb, art 13) en het Besluit bodemkwaliteit (Bbk, art. 7) van toepassing!

Verder moet u er op bedacht zijn dat naast het Bbk nog andere wettelijke eisen van toepassing kunnen zijn. Gedacht kan dan bijvoorbeeld worden aan een aanlegvergunning in het kader van de Wabo zoals deze in bestemmingsplannen wordt geëist.

Indien u zich verder wil verdiepen in het Bbk dan wordt de Handreiking Besluit bodemkwaliteit van AgentschapNL als vervolglectuur aanbevolen. U kunt de handreiking downloaden op: [Handreikingen Besluit bodemkwaliteit - Bodem+ \(bodemplus.nl\)](#). Ook de Handhavings Uitvoerings Methode Bbk (HUM-Bbk) geeft een schat aan informatie. De HUM-Bbk kunt u downloaden op: [Handhaving Uitvoeringsmethode Besluit bodemkwaliteit \(HUM Bbk\) - Bodem+ \(bodemplus.nl\)](#).

Verder bevelen wij u de website van de Limburgse Werkgroep Bouwstoffen en Grondstromen van harte aan: <http://www.lwbg.nl/>. De LWBG heeft namelijk een schakelfunctie tussen wetgeving en praktijk. Naast kennisoverdracht verzorgt de LWBG, voor moeilijk of niet uitvoerbare regels, praktische handreikingen. Ook beantwoordt de LWBG, vanzelfsprekend kosteloos, praktijkvragen. Vragen kunt u stellen via info@lwbg.nl.

Bijlage

Handelingskader PFAS

In december 2021 is het Handelingskader PFAS gepubliceerd. Het handelingskader vormt een advies over de invulling van de zorgplichten dat staat naast de bestaande regelgeving voor genormeerde stoffen. In onderstaande tabel zijn de hierin opgenomen waarden nog eens weergegeven.

Categorie	Toepassings situatie	Toepassingswaarde (µg/kg d.s.) ^{(2) (3) (4) (5) (7)}	
Op de landbodem			
4.1	Grond en baggerspecie toepassen <i>boven grondwaterniveau</i>		
	Bodemkwaliteitsklasse	Bodemfunctieklasse	
	wonen of industrie	wonen of industrie	PFAS = 3 PFOA = 7
	landbouw/natuur	wonen of industrie	PFAS = 1,4 PFOA = 1,9
	Landbouw/natuur, wonen of industrie	landbouw/natuur	PFAS = 1,4 PFOA = 1,9
4.2	Baggerspecie verspreiden, als bedoeld in artikel 35, onder f, Bbk (verspreiden van baggerspecie uit een watergang op aangrenzend perceel of weilanddepot)	PFAS = 3 PFOA = 7	
4.3	Grond en baggerspecie grootschalig toepassen	PFAS = 3 PFOA = 7	
4.4	Grond en baggerspecie toepassen in grondwaterbeschermingsgebieden	Gebiedskwaliteit (0,1 als deze niet bekend is)	
4.5, vervallen	Grond en baggerspecie toepassen onder grondwaterniveau, met inbegrip van grootschalige toepassing (GBT).	Vervalt, zie categorie 4.1, 4.2 en 4.3	
In een oppervlaktewaterlichaam⁽⁹⁾			
4.6, vervallen	Grond toepassen	Vervalt, zie categorie 4.8.2, 4.9.1 en 4.9.2	
4.7	Baggerspecie toepassen in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam of aansluitende (sedimentdelende) ⁽¹⁰⁾ stroomafwaarts gelegen oppervlaktewaterlichamen (als bedoeld in artikel 35, onder g, Bbk)	Toepasbaar, wel meten en toetsen op uitschieters ⁽⁸⁾ .	
4.8.1	Baggerspecie toepassen in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam in ophogingen in waterbouwkundige constructies, uitgezonderd de diepe plas, als bedoeld in artikel 35, onder d, Bbk	Toepasbaar, wel meten en toetsen op uitschieters.	
4.8.2	Het in een ander oppervlaktewaterlichaam uitgezonderd een diepe plas ⁽¹⁾ : <ul style="list-style-type: none"> verspreiden van baggerspecie (bij niet-sedimentdelende oppervlaktewaterlichamen) als bedoeld in artikel 35, onder g, Bbk en het toepassen van baggerspecie en grond in ophogingen in waterbouwkundige constructies als bedoeld in artikel 35, onder d, Bbk. 	Rijkswater: PFAS = 0,8 PFOS = 3,7 Anders: PFAS = 0,8 PFOS = 1,1	
4.9.1	Baggerspecie en grond toepassen in niet-vrijliggende diepe plassen die in open verbinding staan met een rijkswater. ^{(1) (6)}	PFAS = 0,8 PFOS = 3,7	
4.9.2	Baggerspecie en grond toepassen in andere diepe plassen dan bedoeld onder 4.9 ⁽⁵⁾⁽⁶⁾ .	PFAS = 0,8 PFOS = 1,1	
Voetnoten bij tabel:			
(1) Onder 'diepe plas' wordt verstaan: Een met water gevulde verdieping / put in de (water)bodem die ontstaan is als gevolg van zand-, grind-, of kleiwinning of dijkdoorbraak (zoals wielen en kolken). Onder 'vrijliggende diepe plas' wordt verstaan: diepe plas, die niet is gelegen in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk en die bovendien boven de spronglaag nauwelijks wordt gevoed door oppervlaktewater van elders (de verblijftijd van het water is voor 90% van het jaar langer dan een maand). Als de diepe plas is gelegen in een groter oppervlaktewaterlichaam wordt de rest van het oppervlaktewaterlichaam beschouwd als oppervlaktewater van elders. Onder 'niet-vrijliggende diepe plas' wordt verstaan: diepe plas, gelegen in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk, of diepe plas die niet aan de definitie van vrijliggende plas voldoet. Deze definities zijn afkomstig uit de 'Handreiking voor het herinrichten van diepe plassen'.			
(2) Op de waarden uit deze tabel hoeft geen bodemtypecorrectie te worden toegepast als het gehalte van organische stof minder dan 10% bedraagt. Als het gehalte organisch stof ligt tussen 10-30% dient wel een bodemtypecorrectie uitgevoerd te worden. Als het gehalte organisch stof boven de 30% is aangetoond dient het gehalte organisch stof van 30% gebruikt te worden bij de bodemtypecorrectie. $N_b = N_s * \% \text{ org. stof} / 10$			
(3) Tenzij een lokale maximale waarde is vastgesteld (zie paragraaf 5).			
(4) PFOS en PFOA worden getoetst aan de hand van de sommatie van de concentraties lineair en vertakt. Overige PFAS worden getoetst per stof (dus niet gesommeerd).			
(5) Voor plassen waar nog geen verondieping heeft plaatsgevonden, kan niet van de toepassingswaarde in de tabel worden uitgegaan. In deze gevallen zal de waterbeheerder als bevoegd gezag in overleg met gemeente en provincie een uitvoerige afweging moeten maken of deze verondieping gewenst is en welke voorwaarden hieraan moeten worden gesteld. Hierbij moet op basis van de zorgplichten zelf worden bepaald welk kwaliteit grond en baggerspecie verantwoord kan worden toegepast.			
(6) Alleen indien in de nabijheid van de diepe plas geen kwetsbaar object is gelegen. Hiervoor is een toetsingskader opgenomen in de Handreiking voor de herinrichting van diepe plassen.			

- (7) Indien meetgehalten onder de bepalingsgrens liggen, mag de beoordelaar naar analogie van bijlage G, onderdeel IV van de Rbk (Regeling bodemkwaliteit), ervan uitgaan dat de kwaliteit van de grond, grondwater, baggerspecie, bodem, bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam voldoet aan de toepassingswaarden.
- (8) Bagger uit regionale wateren: In 2019 is in het kader van het herverontreinigingsniveau (HVN) een inventarisatie uitgevoerd van de gehalten PFAS in bagger uit regionale watergangen. Hiervoor zijn PFASgehalten verzameld en verwerkt in een database. Uitsluitend voor de stoffen die voldoende vaak zijn gemeten, zijn uit deze gegevens P95-waarden afgeleid: PFOS = 2,2 µg/kg d.s., PFOA = 0,9 µg/kg d.s., EtFOSAA = 1,8 µg/kg d.s. Voor overige PFAS kan de waarde 0,8 µg/kg d.s., worden aangehouden. Hogere dan voornoemde waarden in respectievelijk bagger uit rijkswateren en regionale wateren kunnen een aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van een puntbronvervuiling in de partij. Wat vervolgens de mogelijkheden zijn voor de betreffende partij, hangt onder meer af van de aantallen gemeten uitschieters, de hoogte van de gemeten waarden en de lokale situatie. Dit is aan het bevoegd gezag om te beoordelen.
- (9) Hier wordt met 'oppervlaktewaterlichaam' bedoeld: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem en oevers (met uitzondering van uitdrukkelijk krachtens de Waterwet aangewezen drogere oevergebieden), alsmede flora en fauna.
- (10) Oppervlaktewaterlichamen zijn 'sedimentdelend' als sediment vrij uitgewisseld kan worden tussen de oppervlaktewaterlichamen door stroming, wind of getij.

Als voor een PFAS-verbinding een meetwaarde is gerapporteerd die kleiner is dan een verhoogde bepalingsgrens (bijvoorbeeld < 0,4 µg/kg), dan moet volgens de Regeling bodemkwaliteit (bijlage G onderdeel IV) de 0,7 factor gehanteerd worden voor de berekening van het te toetsen gehalte.

Toepassen in grondwaterbeschermingsgebied

In een grondwaterbeschermingsgebied mag uitsluitend grond met PFAS gehalte van gebiedseigen kwaliteit (met de hierboven genoemde waarden als maximale waarden) worden toegepast. Er dient dus sprake te zijn van 'stand still' op niveau van de gehalten aan PFAS gemeten in de bodem van de ontvangende locatie. Weet men de gebiedskwaliteit niet, dan geldt 0,1 µg/kg d.s. (detectielimiet) als toepassingsgrens.

-0-